

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל

להסכם בין חברת מ.ח. אלישר הפצה בע"מ לבין י.ס. סיגריות בע"מ

1. פתח דבר

ביום 19 ביולי 2009 הונחה על שולחני בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "**חוק ההגבלים העסקיים**" או "**החוק**"), להסכם בין חברת מ.ח. אלישר הפצה בע"מ (להלן: "**אלישר**") לבין י.ס. סיגריות בע"מ (להלן: "**י.ס. סיגריות**"). עניינו של ההסכם בהרחבת איזור ההפצה של י.ס. סיגריות (לשעבר הסיטונאי שגב שווק) כמפיץ בלעדי של אלישר, כמפורט להלן.

לאחר שבחנתי את ההסכם ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע מן ההסדר, כי הן אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים שיפורטו להלן, מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור כמבוקש.

2. הצדדים וההסכם

2.1. תאור הצדדים

בישראל פועלות כיום מספר חברות העוסקות בשיווק סיגריות, הן סיגריות המיוצרות בישראל והן כאלה המיובאות מחו"ל.

אלישר היא חברה המשווקת ומפיצה בישראל את מותגי מוצרי הטבק המיבאים על-ידי פיליפ מוריס בע"מ. בין מותגים אלה נמנים, לדוגמה, המותגים Marlboro ו-L&M. אלישר, שהיא בעלת נתח שוק נכבד במכירת סיגריות בישראל, מפיצה את מוצריה, בין-היתר, באמצעות סיטונאים.

י.ס. שגב שווק והפצה בע"מ ("שגב") הייתה חברת הפצה, שהתמחתה בהפצת מוצרים שונים באזורי הפזורה הבדווית בנגב. שגב הפיצה את מוצרי אלישר בקרב הפזורה הבדואית באופן בלעדי, בהתאם לפטור מאת הממונה על ההגבלים העסקיים מיום 2.1.08.

י.ס. סיגריות בע"מ ("י.ס. סיגריות") היא חברה, שהון מניותיה מוחזק במלואו ובחלקים שווים על-ידי אותם בעלי מניות המחזיקים בשגב, ואשר פעילות הסיגריות של שגב הועברה אליה. י.ס. סיגריות קיבלה על עצמה את כל החובות וההתחייבויות שחלו על שגב לפי הסכם ההפצה שלה עם אלישר.

2.2. ההסכם והכבילות

ההסכם שהביאה אלישר לבחינתו הוא הסכם הפצה בין אלישר לבין י.ס. סיגריות, המתייחס לאיזור בו הפיץ שגב את מוצרי אלישר, ולאיזור נוסף אליו הורחבה ההפצה. בהסכם כבילה לפיה תמונה י.ס. סיגריות למפיצה בלעדית של מוצרי אלישר באיזור חלוקה מתוחם וקבוע מראש, נוסף על האיזור שאליו מתייחסת החלטת הפטור מיום 2.1.08 (להלן: "איזור החלוקה").

בקשת הפטור שלפניי מתייחסת לפיכך, למעשה, להרחבת איזור החלוקה של שגב (כעת – י.ס. סיגריות) לאיזור נוסף, עד לתום תקופת הסכם ההפצה הקיים. הרחבה זו היא תוצאה של היקלעותו של מפיץ אחר של אלישר לקשיים כספיים. י.ס. לקחה על עצמה, לפיכך, את אזור החלוקה של אותו מפיץ.

י.ס. סיגריות אינה מתחייבת כלפי אלישר כי לא תשווק סיגריות של חברות אחרות. עם זאת, היא אינה משמשת מפיץ מורשה של חברת דובק, מתחרתה של אלישר, אלא רוכשת סיגריות של דובק מסיטונאי מורשה של זו האחרונה.

עד כה הפיצה י.ס. סיגריות את המוצרים השונים ברחבי הפזורה הבדואית באיזור הדרום, איזור הפצה שמאפייניו נסקרו בהחלטת הפטור מיום 2.1.08. כעת מורחב איזור ההפצה גם לישובים נוספים.

2.3. ההסדר - הסדר כובל

הסכמים מן הסוג המתואר לעיל מהווים הסדרים כובלים, על פי הגדרתם בסעיף 2(ב)(3) לחוק. שהרי, הסדר שעניינו בהקניית בלעדיות למפיץ באיזור חלוקה, משמעו כי נאסר על אדם אחר לעסוק בהפצה באיזור זה. הסדרים מסוג זה משמעם חלוקת שוק, כפי שמורה הסעיף האמור.

כמו כן, הסדרים אלה מהווים אף הסדרים כובלים לפי סעיף 2(ב)(4) לחוק, באשר יש בהם כדי להגביל את "כמות הנכסים או השירותים שבעסק, איכותם או סוגם".

ההסכם שבפניי אינו בא בגדרי סעיף 3(6) לחוק, הן משום שלאלישר עומד נתיב הפצה ישירה לקמעונאים, והן משום ש.ס. סיגריות אינה מתחייבת כלפי אלישר כי לא תשווק סיגריות של חברות אחרות. לפיכך אין מדובר בבלעדיות הדדית הפטורה על-פי הסעיף.

2.4. השפעת ההסדר על התחרות

בחינת ההסכם בין אלישר לבין שגב שווק על פי העקרונות הקבועים בסעיף 14 לחוק העלתה, כי ההסכם ראוי למתן פטור, ופטור כזה אכן ניתן בהחלטה מיום 2.1.08.

הסוגיה המרכזית הנבחנת במקרים כגון אלה היא מידת השפעתו של ההסדר על גישתם של מתחרים, בפועל או בכוח, לזירת התחרות.¹ בענייננו, ההסכם אינו חוסם את הגישה של מתחרים

¹ החלטה בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר בין מ.ח. אלישר הפצה בע"מ לבין שמונה סיטונאים, 2007 הגבלים עסקיים 5000716, וראו גם החלטה בעניין מתן פטור מאישור הסדר כובל - חברת דובק בע"מ - הקמת מערך

אחרים אל ערוץ ההפצה באמצעות הסיטונאי י.ס. סיגריות. ההסכם חוסם גישה באיזור ההפצה למותגי אלישר בלבד.

אשר למותגי אלישר עצמם, הרי שאלישר מחליפה כעת מפיץ בלעדי אחד במפיץ בלעדי אחר. בהתחשב בכך, כמו גם בגודלו המזערי של איזור החלוקה הקודם, הגדלת איזור החלוקה של המפיץ הנוכחי אינה צפויה להיות בעלת השפעה של ממש על התחרות.

בנסיבות אלה מצאתי, כי אין בכבילה כדי להשפיע על חלק ניכר מן השווקים הרלוונטיים, או לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בהם.

3. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בתוך 45 יום בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

רונית קן

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, י"ג באלול, תשס"ט

2 בספטמבר 2009

הפצה חדש; 1995, הגבלים עסקיים 3001367 וכן הארכתו של פטור זה בהחלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל חברת דובק בע"מ- מפיצי סיגריות; 2000, הגבלים עסקיים 3009686.